

EMLÉKEZÉS

SZÁZ ÉVE SZÜLETETT GYÖMRŐI EDIT

Száz éve, 1896. szeptember 8-án született Gyömrői Edit (Edith Ludowyk-Gyömrői) pszichoanalitikus, író, a magyarországi pszichoanalitikus mozgalom történetének egyik legérdekesebb egyénisége. „Egy koncentrációs tábort járt fiatal lány analízise” című tanulmányát 1994/1–2. számunkban közöltük, és tervezzük egy Gyömrői- emlékszámban kiadását is. Az évfordulóról most az alábbi két levél közlésével emlékezünk meg. Mindkét levelet Vezér Erzsébet bocsátotta rendelkezésünkre.

1. Gyömrői Edit — Vezér Erzsébetnek

London 1971. dec. 7.

Kedves Vezér Erzsébet

Két nappal ezelőtt kaptam meg küldeményét¹ — köszönöm!

Érdeklődéssel és fájó szívvel olvastam. Nehéz hozzá szólnom. Csak ismétlem, hogy én nem kértem vagy bátorítottam erre Attilát, mert a kezelés szempontjából nem tartanám nagyon fontosnak. És mit szóljak hozzá mint analitikus: a szavakkal való játék nagyon jellemző a schizopreniára. Az analízis könyvekből való ismerete és analitikus teóriák és szakkifejezések használata nagyon hasznos módja az igazi érzések eltakarásának. Am kijön az igazi érzésekből, az a meg nem oldott agresszió és a szeretet éhség. — A pénzre való utalások csak azt mondják: nem professzionális segítséget akarok, hanem törődést, szeretetet. A pénz Hatvany Bertalantól jött, de pénz volt, amiért én érdeklődésemet eladtam és neki ez azért fáj, mert olyan éhes volt szeretetre és olyan dühös a világra. —

¹ József Attila Szabad-ötletek jegyzéke két ülésben című kéziratáról van szó, amelynek filológiai hiteles kiadását lásd: *Szabad-ötletek jegyzéke*. Atlantisz–Medvetánc, Budapest, 1990.

Nehéz sokat mondani, mert ez az írás pszichológiai szempontból csak ezeket a dolgokat ismétli és azt tükrözi, hogy mi volt az ő elképzelése arról, hogy mi a „szabad asszociáció”. Mondtam Magának, hogy a költőnek a szavakhoz való viszonya egy speciális probléma és nem véletlen, hogy annyi nagy költő pszichotikus volt.

Mindezt gyorsan írom két beteg közt, mert hamar meg akarom köszönni, hogy gondolt rám. A kézirat jól meg lesz őrizve.

Minden jót

L. Gyömrői Edit

2. Anna Freud — Gyömrői Editnek

1976. december 5.

Kedves Mrs. Ludowyk,

Hát nem borzasztó, hogy soha többé nem látjuk egymást? Gyakran beszélünk Magáról, meg arról, hogy meg kell állnunk útközben Walsberwick felé. De hát ez a hosszú utazás minden, ami kitelik belőlünk, és örülünk, ha megérkezünk, nemhogy még meg hosszabbítsuk az utat. Egyébként már jó ideje Walberswickben sem voltunk. Dorothy Burlingham² hosszú ideje influenzával bajlódott, és csak most kelt fel naponta pár órára. Vikendhez ez még kevés.

Nagyon köszönöm a születésnap ajándékot. Most ez egy rendhagyó születésnap volt, így nyugodt napom volt, semmi társaság, de sok gyönyörű virág, amellyel sokkal könnyebb elboldogulni.

Nagyon szeretném tudni, hogy van, és hogy érzi magát a visszavonultságban. Arra kis kíváncsi vagyok, mennyire teljes ez a visszavonultság. Hogyan tölti az idejét? További rendbehozandó házak? Madarak? Írás? Mindezt nagyon szeretném tudni.

Én megvagyok, mint mindig, de vajon meddig 81 után???

Őszinte híve

² Angol pszichoanalitikus, Anna Freud munkatársa és barátja.